

การเริ่มแก้ปัญหาห้องสมุดโรงเรียนในประเทศไทย

อุทัยวรรณ ตันเทศสินธุ์ บันทึกจากคำปราศรัยของ Miss Margaret Griffin

ข้อความที่ข้าพเจ้าได้ยินอยู่ซ้ำ ๆ ทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกาและในประเทศไทย เป็นเรื่องมาจากคนไทยและคนอเมริกันกล่าวว่า “คนไทยไม่อ่านหนังสือ” ข้าพเจ้ายังมีโอกาสที่จะกล่าวได้ว่าคนไทยแตกต่างกับชาวอเมริกันหรือคนชาติอื่น ๆ ในด้านการอ่าน แต่ข้าพเจ้าจะกล่าวได้ว่าคนเหล่านี้มีประสบการณ์แตกต่างกัน ที่กล่าวว่าคนไทยส่วนมากไม่มีนิสัยเป็นนักอ่านก็เพราะว่าไม่สามารถที่จะหาหนังสือเรื่องต่าง ๆ ซึ่งตนสนใจในระยะซึ่งกำลังจะเริ่มมีประสบการณ์ในการอ่านหรือมีความสนใจในการอ่าน ข้าพเจ้าเชื่อและยอมรับว่าเป็นความจริง โรงเรียนไม่สามารถจะสร้างเด็กให้เป็นนักอ่านได้โดยแต่เพียงการดัดสอนให้อ่านเท่านั้น แต่ผู้เรียนวิชาการศึกษาต่าง ๆ ควรจะมีหนทางที่จะหาหนังสืออ่านที่ตนสนใจและอยู่ในระดับความรู้เพื่อจะเป็นนักอ่านที่แท้จริง

ข้าพเจ้าเห็นอุปสรรคอันยิ่งใหญ่ ๒ ประการที่จะขัดขวางการอ่าน นั้นก็คือ :—

๑. การขาดหนังสือภาษาไทยที่คนไทยเขียน เพื่อจะให้บังเกิดความสนใจต่าง ๆ แก่เด็กและแก่คนหนุ่มสาว

๒. การมีหนังสืออ่านไม่เพียงพอ

ทุกวันนี้ในประเทศสหรัฐอเมริกามีหนังสือที่น่าสนใจสำหรับคนทุกรุ่น มีหนังสือตั้งแต่ชั้นเด็กอนุบาลไปจนถึงตลอดถึงเด็กคนเตรียมอุดมศึกษา มีหนังสือที่เหมาะสมกับความต้องการ และงานอดิเรกทุกประเภท มีหนังสือเกี่ยวกับศิลปะในทุก ๆ ด้าน ในปัจจุบันนี้มีหนังสือออกใหม่ ๆ ในปีที่หนึ่ง ๆ ที่จะให้เด็กและเด็กวัยรุ่นอ่านประมาณ ๓๐๐๐ กว่าเล่ม

การเริ่มแก้ปัญหาห้องสมุดโรงเรียนในประเทศไทย

การที่ข้าพเจ้ากล่าวอ้างถึงจำนวนหนังสือเด็กที่พิมพ์ในต่างประเทศก็เพื่อจะให้ทราบ
ว่าอะไรที่ทำในอเมริกาในเร็ว ๆ นี้ ก็อาจจะทำได้ในประเทศไทยเหมือนกัน

อเมริกามีห้องสมุดเด็กในคอนคินปี ๑๙๐๐ งานค้นต้นเริ่มอยู่ในวงแคบ ๆ ใน
คอนทพิมพ์หนังสือครั้งแรก ๆ มีหนังสือสำหรับเด็กผู้ใหญ่ แล้วเด็กก็อ่านหนังสือเหล่านี้ด้วย
ตั้งแต่ปี ๑๙๓๐ เป็นต้นมา ทั้งผู้แต่งและผู้เขียนภาพ (illustrator) ร่วมกันหาหนังสือให้
เหมาะกับความสนใจและความต้องการของเด็กเด็กและเด็กวัยรุ่น (เมื่อไม่นานมานี้ นักเขียน
อเมริกันและผู้พิมพ์กล่าวอย่างเปิดเผยว่า การพิมพ์หนังสือจำหน่ายนั้นส่วนใหญ่แล้วทำด้วย
ความรักมากกว่าเห็นแก่เงิน ในปัจจุบันนี้เหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปเสียแล้ว ประมาณ
๑ เดือน ก่อนที่ข้าพเจ้าจะออกเดินทางจากอเมริกา ข้าพเจ้าได้ยืมนักปาฐกถา ๒ คนกล่าว
ถึงตัวเลขซึ่งแสดงจำนวนหนังสือที่พิมพ์ออกขายเป็นจำนวนมากมายเหลืออดนัก ท่านผู้หนึ่งใน
จำนวน ๒ คนนี้ คือ Nancy Larrick ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษาหนังสือสำหรับเด็กแห่ง
โรงพิมพ์ Random House ซึ่งท่านทงหลายอาจจะเคยทราบว่า บริษัทการพิมพ์นม Bennett
Caif เป็นเจ้าของการแสดงทางวิทยุโทรภาพเรื่อง "What's my line ?"

ข้าพเจ้าใคร่ที่จะได้เห็นสมาชิกห้องสมุดแห่งประเทศไทยเป็นผู้เผยแพร่โครงการการ
จัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็กในประเทศไทย ข้าพเจ้าทราบดีว่าความคิดไม่ใช่เป็นความคิด
ใหม่แต่ข้าพเจ้าประสงค์จะสนับสนุนให้ดียิ่งขึ้น ในบรรดาเพื่อนฝูงหรือครูหรือบรรณารักษ์
ที่ท่านรู้จักคงจะมีบุคคลผู้ซึ่งมีความสามารถ และมีความเต็มอกเต็มใจที่จะกระทำงานนี้
ข้าพเจ้าเชื่อว่าท่านคงจะได้รับความคิดเห็นและความสนับสนุน จากประชาชนดังเป็นที่ประจักษ์
แล้วเมื่อคราวที่ท่านจัดให้มีการตอบปัญหาในงานอชีวราดูซานุ์ร์น จนได้รับผลดียิ่ง ข้าพเจ้า
ขอให้ท่านลองสืบหาผู้ที่มีความสามารถทางศิลปะและทางวรรณคดีจากบรรดาเพื่อนฝูง หรือ
ประชาชนของท่าน ขอให้ท่านใช้ความสามารถของท่านที่จะช่วยปรับปรุงให้คนเหล่านั้น
กลายเป็นคนมีความสามารถ ดังเช่น Lois Lenskis Wanda Gags และ Dr. Seuss ในการ

ตั้งรายการสมาคมครูและผู้ปกครอง และการตั้งวิทยุ เหตุอันปรากฏว่าชนชั้นรุ่มร่ามด้าว ได้บังเกิดความสนใจและช่วยให้หนังสือได้พิมพ์ออกเป็นจำนวนมากชน เมื่อมีการเริ่มต้น เช่น แดงกั้นว่าอุปสรรคในการพิมพ์ออกจำหน่ายได้ผ่านพ้นออกไปบ้างแล้ว เมื่อท่านได้ทำงานมาในอาชีพนี้ระยะเวลาอันเพียงพอ ท่านคงจะเห็นเป็นประจักษ์พยานได้ว่า ได้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงระยะเวลา ๒๐ ปี

เมื่อหนังสือไทยมีจำนวนมากพอที่จะสนองความต้องการและความสนใจของคนแล้ว ท่านก็สามารถที่จะให้ครูและต้นฉบับสอนครูใช้หนังสือภาษาอังกฤษได้ มีหนังสือหลายเล่มที่มีผู้เรียกร้อง ข้าพเจ้านำความคิดมาแต่งเด็กน้อย เล่มหนึ่งก็คือ **A Hole Is to Dig** ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการแปลหนังสือเล่มนี้คงจะมีความหมายให้แก่เด็กไทยเหมือนกับเด็กอเมริกัน หนังสือเรื่อง **I SAW THE SEA COME IN** มีอะไรหลายอย่างที่คล้ายกับเด็กไทย บางทีหนังสือที่คนนิยมอ่านมากที่สุดก็อาจจะเอามาแปลเป็นไทยและพิมพ์จัดจำหน่ายให้เด็กยืมอ่านได้

ภายในไม่กี่เดือนข้างหน้าห้องสมุดครูศาสตร์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะมีหนังสือสำหรับเด็กเป็นจำนวนมากพอ ซึ่งเราหวังว่าท่านมายืมเอาไปใช้สำหรับเด็กและนักเรียนของท่านได้ ทั้งนี้เพราะเราปรารถนาที่จะสร้างสรรคความคิดให้แก่ครู ครูใน ร.ร. ผู้ฝึกหัดครู และอย่างน้อยที่สุดแก่เด็กบางคนในเมืองไทย

ปัญหาอันสำคัญที่สุดของครูและบรรณารักษ์ในปัจจุบันก็คือ ทำอย่างไรจึงจะนำเด็กให้รู้จักกับหนังสือที่มีอยู่ หนังสือโดยมากราคาแพง ครอบคร้วบางครอบคร้วก็สามารถที่จะซื้อหนังสือเป็นจำนวนมากได้ แม้กระนั้นเขาก็ยังระแวงว่าหนังสืออะไรบางที่เด็กจะอ่าน อาจมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กได้ นี่ก็เป็นปัญหาพิเศษที่บรรณารักษ์โรงเรียนต้องรับผิดชอบ และมาคำนึงถึงงบประมาณเงินของโรงเรียนที่จะให้แก่ห้องสมุด ควรจัดหาหนังสืออ้างอิง (Reference) และหนังสืออื่น ๆ ที่เป็นเรื่องหย่อนใจ ในครั้งใดที่มคนถามหาหนังสือหรือมีคนกำลังอยากจะใช้หนังสือเล่มใด บรรณารักษ์จะต้องทำเพื่อโรงเรียนโดยจัดหาหนังสือให้ทั้งครูและนักเรียนในโรงเรียนได้ใช้ด้วยกัน ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้เห็นเด็กสำคัญ

การเริ่มแก้ปัญหาห้องสมุดโรงเรียนในประเทศไทย

๑๕

มากกว่าหนังสือที่วางไว้ในหลักสูตรก็ยินดีที่จะจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเลขคณิต คณิตศาสตร์ และกิจกรรมในการศึกษาทางด้านอื่น ๆ ไว้ในห้องสมุด

การจะให้ห้องสมุดในแขนงต่าง ๆ มีใช้จะจัดให้เข้าไปในห้องสมุดเท่านั้น ยังจะต้องจัดให้มีการใช้หนังสือในห้องสมุดได้อย่างสะดวกด้วย และมีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการแนะนำการใช้ห้องสมุดด้วย นอกจากนี้แล้วยังจะมีอะไรที่เป็นอุปสรรคอีกถ้าข้าพเจ้าอดไม่ได้ที่จะกล่าวถึงการทำหน้าที่ของห้องสมุดได้แก่ข้าพเจ้าได้มาเห็นเมื่อข้าพเจ้ามาถึงประเทศไทยนั้น ทำให้เกิดความรู้สึกทางจิตใจมิใช่น้อย และข้าพเจ้าคิดว่า คุ้ได้หนังสือแบบใหม่ใช้เป็นวิธีการถูกต้องเลย ข้าพเจ้าหวังว่าวันหนึ่งจะต้องล้มเลิกไป ดังที่ได้เป็นมาแล้วในประเทศสหรัฐอเมริกา

ก่อนที่ข้าพเจ้าจะจบคำปราศรัย ข้าพเจ้าขออ้างถึงคำพูดของ Jewel Gardner ผู้อำนวยการบริการห้อง ร.ร. ประถม ซึ่งกล่าวไว้ว่า "หนังสือสำหรับเด็กจะมีมากน้อยเพียงไรไม่สำคัญ ขอแต่ให้เด็กสามารถจับต้องหนังสือเหล่านั้นได้ มิฉะนั้นแล้วถึงมีหนังสือก็เปรียบเหมือนไม่มี"

Miss Margaret Griffin เป็นอาจารย์สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ แห่งมหาวิทยาลัยอินเดียนา ปัจจุบันนี้ประจำอยู่ที่ห้องสมุดครุศาสตร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มาแสดงปาฐกถาให้แก่สมาชิกของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในวันประชุมใหญ่ คือ วันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๕

